

Sør Varanger, oktober 2010
Foto: Jon Aronsen

Bergverksdrift i vår tid

Miljøansvarleg drift utan gruveavfall i sjøen

Mads Løkeland

KLIF 18.10.2010

**Norges
Naturvernforbund**
Friends of the Earth Norway

Rapporten

Eg vil markere usemje mot kva eg oppfattar som ei positiv haldning til sjødeponi og ei nedtoning av giftige kjemikalier som kjem til uttrykk i rapporten, spesielt i samandraget

Internasjonalt om sjødeponi

- **Kanada:**
Utsleppskrav som i praksis forbyr sjødeponering (1977)
- **USA:**
Utsleppskrav i Clean Water Act som i praksis forbyr deponering i hav og ferskvatn
- **World Bank**
Granskingsrapport foreslo i 2003 full stopp i støtte til gruvedrift basert på sjødeponi etter omfattande gransking

THE WORLD BANK

Working for a World Free of Poverty

Extractive Industries Review – 2000 - 2003

Omfattande gjennomgang av gruvedrift med mange rapportar

Tilråding: Verdsbanken må ikkje støtte gruvedrift basert på sjødeponi

- Slam og giftstoff blir nesten alltid spreidd lengre ut enn planlagd
- Tap av biologisk mangfald, nedslamming og spreining av kjemikaliar
- Risikofylt, også på store djup. Tap av mikrobiologisk liv ved store djup kan setja den totale økologiske balansen i fare
- Tap av gjenvinnbare metall i avgang
- ***Det finst nesten ikkje uavhengig forskning på sjødeponi***

Research report 6. Mining and Critical Ecosystems: Mapping the Risks

[http://irispublic.worldbank.org/85257559006C22E9/All+Documents/85257559006C22E985256FF7004809DF/\\$File/volume6ecosystems.pdf](http://irispublic.worldbank.org/85257559006C22E9/All+Documents/85257559006C22E985256FF7004809DF/$File/volume6ecosystems.pdf)

Norges
Naturvernforbund
Friends of the Earth Norway

Mange aksjonar mot sjødeponi

5 fredsprisvinnarar med Desmond Tutu i spissen aksjonerte for å få Verdensbanken til å følgje rapportens konklusjon

Eit stort antal EU-parlamentarikarar og europeiske parti skreiv under på tilsvarande krav¹⁾

Friends of the Earth International og WWF krev internasjonal stans i sjødeponi

1) URL=http://www.edf.org/documents/3636_MPPetition_040204.pdf

Unrepresented Nations and Peoples Organisation

Declaration of the International Conference on Extractive Industries and Indigenous Peoples

23-25 March 2009

Alle land må forby

- Sjødeponi
- Storskala dagbrot
- Fjerning av fjelltoppar

**Norges
Naturvernforbund**
Friends of the Earth Norway

URL=<http://www.unpo.org/article/9426>

Rapporten må ikkje bli brukt som grunnlag for å godta søknadene i Bøkfjorden og Førdefjorden

Engebø

Nordic mining vil deponere 250 millionar tonn i Førdefjorden, ein nasjonal laksefjord

Vil utslette / alvorleg endre liv over fleire kilometer i ein produktiv fjord med svært god miljøtilstand og mange raudlisteartar

Det er ikkje berre teoretisk risiko for miljøskade. Økonomisk vinning i prosjektet er basert på miljøskade.

Vannforskrifta og Naturmangfoldlova krev vurdering av sumvirkningar og bruk av føre var prinsippet.

Naturvernforbundet går mot konsesjon for sjødeponi i Engebø

Bøkfjorden – ein nasjonal laksefjord

Bøkfjorden – utsett for mangeårig giftig utslepp. Kanskje svake teikn til liv 12 år etter stans i utsleppa , men det fekk ikkje vare lenge

Sydvaranger Gruve AS med løyve til nye utslepp, som no har komme opp i 4,5 mill tonn steinslam og 35 tonn Magnafloc i året i Bøkfjorden
Det skulle aldri vore gjeve konsesjon

Det er søkt om ny dobling tileit utslepp av 9 mill tonn slam og 500 tonn av det giftige stoffet Lilafloc D817

Sydvaranger Gruve AS er politianmeldt for å slippe ut giftige kjemikalier ut over dagens konsesjon

Sydvaranger Gruve AS må ikkje få lov til å auke utsleppa ut over dagens konsesjon.

Tilbakefylling

California: 1976 / 2003: Lov om tilbakefylling av dagbrot

Surface Mining Control and Redamation Act

Tilbakefylling skal rutinemessig bli brukt på dagbrot, slik at området kan brukast til andre formål ved avslutta gruvedrift.

”Tilbakefylling brukt på dagbrot og underjordiske gruver er den beste metoden for å deponere gruveavgang, men blir lite brukt, fordi metoden er for kostbar.”

Frå diskusjon rundt regulering av gruvedrift i Ghana

Bergverksdrift utan sjødeponi?

- Redusert avgang gjennom avfallsminimering
- Krav om drift basert på tilbakefylling, både for dagbrot og underjordisk drift
- Midlertidig deponi på land med kontroll av avrenning
- Etablere reinseanlegg for avrenning frå deponi og gruve

- *For dyrt?*
Då får ressursane liggja inntil vidare – dei forsvinn ikkje

Oppsummert

Rapporten gir ikkje grunnlag for løyve til utslepp i Engebø og Bøkfjorden

Det finst lite kunnskap om sjødeponi frå uavhengig forskning

Stor og aukande internasjonal motstand mot sjødeponi

Behov for forskning og utvikling på bergverk basert på avfallsminimering, tilbakefylling og midlertidige landeponi

Behov for strengare krav til utslepp. Nordsjøen har krav om nullutslepp. Det same må gjelde for gruveindustrien.

Lær også av dei strenge krava i USA og Kanada.

Ta vare på naturrikdommen

«Naturen skal tas vare på fordi vi som mennesker er avhengig av den, men også fordi den har verdi i seg selv. ... hensynet til miljø [skal] være gjennomgripende i alt vi foretar oss.»
Regjeringserklæringa, Stoltenberg II

Dette gjeld sjølvsagt også fjordane våre

**Norges
Naturvernforbund**
Friends of the Earth Norway

Gi barna noko å hugse oss for
– lat dei få naturen i arv

Foto: Knut Bonvik

**Norges
Naturvernforbund**
Friends of the Earth Norway

Orkdalsfjorden
Mange år etter stans i i utslepp